

Verantwoord onkruid bestrijden in gladiool na verdwijning Dosanex

Het advies voor onkruidbestrijding in knollen- en bloemeteelt van gladiolen, zoals dat de afgelopen jaren werd gebruikt, is achterhaald door de tijd. Het Europese toelatingsbeleid zorgde er voor dat 2007 het laatste jaar was dat metoxuron (Dosanex) gebruikt mocht worden en zorgde onverwacht eveneens voor het verdwijnen van paraquat uit het middelenpakket. Gelukkig heeft het onderzoek de laatste jaren niet stilgestaan en geven nieuw toegelaten middelen als Basta 200, Stomp en Herbasan SC mogelijkheden tot aanpassing van het onkruidadvies.

Tekst: Aad Koster, PPO Bloembollen, Paul Venderbosch, KAVB en Guus Braam, DLV-Plant
Foto: PPO

Bij gladiolen werd de chemische onkruidbestrijding voor opkomst de afgelopen jaren voornamelijk met Dosanex (metoxuron 80%) uitgevoerd. Desgewenst kon dit ook met middelen op basis van linuron. Correctie na opkomst was dan eventueel mogelijk met een Lage Dosering Systeem (LDS) met Dosanex. Dit kan vanaf dit jaar niet meer. In onderzoek, uitgevoerd door PPO in Lisse, is gekeken naar de werking tegen onkruid en de kans op schade in de teelt van gladiool van drie alternatieve onkruidmiddelen. Eén van deze middelen, Herbasan SC, met als werkzame stof fenmedifam (160 g/l) is inmiddels voor één jaar toegelaten in de teelt van gladiool. Aan een reguliere toelating voor bloembolgewassen wordt door de KAVB gewerkt met behulp van financiering van het Fonds Kleine Toepassingen. Herbasan SC is een contactherbicide, geschikt voor toepassing in een LDS na opkomst van de gladiolen, in combinatie met Goltix (metamitron 70%). Het ligt voor de hand om vlak vóór opkomst uit te gaan van een bespuiting met een bodemherbicide. Dit kan met het in bloembollen algemeen toegelaten middel Stomp SC (pendimethalin 400 g/l) worden uitgevoerd, of op basis van het oude advies met middelen op basis van linuron (linuron 450 g/l).

Hieraan vooraf dient eventueel, indien er zich al onkruidplantjes op het perceel bevinden, een voor-opkomstbespuiting met Roundup (onder meer glyfosaat 360 g/l) of met Basta (glufosinaat-ammonium 200 g/l) te worden toegepast, al of niet in combinatie met Chloor IPC (chloorprofam 400 g/l).

VOOR OPKOMST VAN HET GEWAS

In het onderzoek van PPO, waarin twee bodemherbiciden zijn bekeken (namelijk Stomp en A9396B), blijkt dat de onkruidbestrijdende werking van deze middelen beduidend minder (wisselvalliger) was dan die van Dosanex, maar wel bruikbaar zijn. De bespuiting met

deze alternatieve bodemherbiciden had geen effect op de gewasstand en de opbrengst van gladiool. Dit onderzoek is nu twee jaar op het veld uitgevoerd. Na de nateelt de komende zomer van het laatste onderzoek zal gekeken worden of voor deze middelen de toelating en/of toepassing gerealiseerd kan worden. In het onderzoek zien de effecten van Stomp er tot op heden in gladiool goed uit. Dit onderzoek loopt parallel aan die in het verwante gewas iris, waarin tot op heden ook geen schade is geconstateerd.

NA OPKOMST VAN HET GEWAS

In het LDS-systeem zal een lage dosering Herbasan SC nu de nieuwe basis van het advies na opkomst gaan vormen in combinatie met een lage dosering Goltix. Daarbij moet echter wel bedacht worden dat Herbasan SC slechts drie maal in het seizoen kan worden toegepast. De timing van de inzet van het onkruidmiddel is belangrijk. Het beste effect met Herbasan SC wordt verkregen indien gespoten wordt op het moment dat nieuwe kiemplantjes van de onkruiden net boven de grond komen en maximaal twee blaadjes hebben. De standaarddosering bedraagt 1 liter per hectare. Indien echter lastige onkruiden als kleeftkruid, kamille en perzikkruid aanwezig zijn, of als het koud weer is (zie kader 2), kan een dosering van 2 liter per hectare worden toegepast. De kans op schade aan het gewas neemt hierbij wel toe. Steeds dient aan de bespuiting met Herbasan SC een hoeveelheid van een 0,5 kg/ha Goltix te worden toegevoegd om het effect tegen onkruid te verbeteren.

Toelating van Herbasan SC in 2008

Herbasan SC is in 2008 tijdelijk toegelaten als Dringend Vereist Gewasbeschermingsmiddel (DVG). Dringend Vereiste Gewasbeschermingsmiddelen zijn gewasbeschermingsmiddelen die noodzakelijk zijn om gevallen van landbouwkundige knelpunten in de gewasbescherming op te kunnen lossen. Of er sprake is van een landbouwkundig knelpunt wordt getoetst door de Plantenziektenkundige Dienst. Dit is pas het geval als er voor het gewasbeschermingsprobleem geen enkele maatregel (teeltmaatregel, niet chemische of chemische bestrijdingsmethode) beschikbaar is om het knelpunt op te lossen. Een dergelijk Dringend Vereist Gewasbeschermingsmiddel heeft dus als doel de sectoren en de industrie de tijd te geven om tot een structurele oplossing te komen voor een dergelijk knelpunt.

De KAVB heeft voor het seizoen van 2008 deze toelating van Herbasan SC aangevraagd om als alternatief voor Dosanex te kunnen dienen en streeft voor de periode na 2008 naar een structurele oplossing. De toelating is mede mogelijk gemaakt door financiering vanuit het Productschap Tuinbouw.

Door het wegvallen van Dosanex is de advisering van de onkruidbestrijding in gladiool drastisch gewijzigd

Actueel advies voor onkruidbestrijding in gladiool

WANNEER?

Spuit ruim voor opkomst van de gladiolen met maximaal 500 liter water per ha.:

Indien er zich reeds onkruidplanten of -plantjes hebben ontwikkeld, dan dienen deze bij droog weer bestreden te worden met 3 l/ha Roundup of 3-5 l/ha Basta 200. Hieraan kan eventueel 4 l/ha Chloor IPC worden toegevoegd om enige bodemwerking te verkrijgen.

Spuit vlak voor opkomst van de gladiolen met minimaal 1.000 l/ha (spuit op vochtige grond met 2 l/ha Stomp, of met 1-2 l/ha linuron.)

Spuit na opkomst van de gladiolen met LDS in maximaal 500 liter water per ha. Herhaal deze bespuiting voortdurend als nieuwe onkruiden kiemen. Op zeer kleine onkruiden en bij droog weer, max. 3x spuiten met 1-2 l/ha Herbasan SC + 0,5 kg/ha Goltix of met 0,1-0,2 l/ha linuron. Vanuit het onderzoek bestaat een voorkeur voor toepassing van een LDS met Herbasan SC + Goltix boven die van een LDS met linuron.

SPELEN MET DE DOSERING BIJ HET LDS

De keuze van de dosering Herbasan SC of linuron hangt af van de grootte van de onkruiden en de weersomstandigheden. Bij zeer kleine onkruiden is een standaarddosering van 1 l/ha Herbasan SC of 0,1 l/ha linuron bij normale weersomstandigheden voldoende. Bij al wat grotere onkruidplantjes en/of bij kouder weer dient de dosering Herbasan SC te worden verhoogd naar 1,5 of 2 l/ha en die van linuron naar 0,2 l/ha. Hierbij neemt de kans op schade aan het gewas (cultivar) ook steeds meer toe, vooral bij scherp zonnig weer en wordt het kiezen tussen gewasschade en schade door onkruidgroei. Steeds dient in alle gevallen 0,5 kg/ha Goltix aan Herbasan SC te worden toegevoegd.

TEGEN WAT?

Ter bestrijding van kweek-, hanepoot- en graanopslagplanten dient na opkomst van de gladiolen een aparte bespuiting met 4 l/ha Focus Plus (cycloxydim) te worden uitgevoerd in max. 500 liter water per ha. Dit kan ook met 2 l/ha Aramo (tepraloxymid) en daarmee wordt tevens straatgras bestreden. Houdt minimaal een verschil van drie tot zes dagen aan tussen de bespuitingen met het LDS Herbasan SC + Goltix of linuron en deze bespuiting met Focus Plus of Aramo.